

Európska rada

V Bruseli 18. apríla 2024
(OR. en)

EUCO 12/24

CO EUR 10
CONCL 3

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Mimoriadne zasadnutie Európskej rady (17. a 18. apríla 2024) – závery

Delegáciám zasielame závery, ktoré prijala Európska rada na uvedenom zasadnutí.

V súvislosti s nadchádzajúcimi voľbami do Európskeho parlamentu Európska rada zdôrazňuje odhodlanie Únie a jej členských štátov pozorne monitorovať a obmedzovať všetky riziká vyplývajúce z dezinformácií, ktoré vznikajú aj pomocou umelej inteligencie, ako aj z manipulácie s informáciami a zo zasahovania do volebných procesov zo zahraničia. Európska rada vyzýva inštitúcie EÚ a vnútroštátne orgány, aby v týchto záležitostiach spolupracovali.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Európska rada pripomína svoje závery z marca 2024 a opätovne potvrdzuje svoju plnú neochvejnú podporu Ukrajine, jej ľudu a jej nezávislosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc.
2. Európska rada dôrazne odsudzuje pokračujúce letecké a raketové útoky Ruska na civilné obyvateľstvo a civilnú a kritickú infraštruktúru Ukrajiny vrátane nedávnych zintenzívnených útokov na odvetvie energetiky. Európska únia a jej členské štáty zintenzívnia poskytovanie humanitárnej pomoci a pomoci v oblasti civilnej ochrany vrátane vybavenia, ako sú elektrické generátory a výkonové transformátory.
3. Európska rada zdôrazňuje, že je potrebné urýchlene poskytnúť Ukrajine protivzdušnú obranu a urýchliť a zintenzívniť poskytovanie všetkej potrebnej vojenskej pomoci vrátane delostreleckej munície a riadených striel. Vyzýva, aby Rada, najmä na svojom nadchádzajúcom zasadnutí, ako aj členské štáty zabezpečili potrebné nadväzujúce opatrenia. Európska rada víta pokrok dosiahnutý v súvislosti s návrhmi na nasmerovanie mimoriadnych príjmov pochádzajúcich z imobilizovaných aktív Ruska v prospech Ukrajiny a vyzýva na ich urýchlené prijatie.

Vojenská podpora sa bude poskytovať pri plnom rešpektovaní bezpečnostnej a obrannej politiky niektorých členských štátov a pri zohľadnení bezpečnostných a obranných záujmov všetkých členských štátov.

II. BLÍZKY VÝCHOD

4. Európska rada dôrazne a jednoznačne odsudzuje iránsky útok na Izrael a opätovne potvrdzuje svoju plnú solidaritu s izraelským ľudom a svoj záväzok vo vzťahu k bezpečnosti Izraela a regionálnej stabilite. Európska rada vyzýva Irán a jeho zástupných aktérov, aby zastavili všetky útoky, a naliehavo vyzýva všetky strany, aby konali maximálne zdržanlivo a vyhli sa akýmkoľvek krokom, ktoré by mohli zvýšiť napätie v regióne. Európska únia prijme ďalšie reštriktívne opatrenia voči Iránu, najmä pokiaľ ide o bezpilotné vzdušné prostriedky a riadené strely. Európska únia je naďalej plne odhodlaná prispievať k zmierneniu napätia a zaisteniu bezpečnosti v regióne.
5. Európska rada pripomína svoje závery z marca 2024, a to vo všetkých ich aspektoch, a opätovne potvrdzuje svoj záväzok spolupracovať s partnermi s cieľom bezodkladne ukončiť krízu v Gaze a vykonávať rezolúciu Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 2728, okrem iného aj dosiahnutím okamžitého prímeria a bezpodmienečným prepustením všetkých rukojemníkov, ako aj poskytovaním plného, rýchleho, bezpečného a neobmedzeného prístupu k humanitárnej pomoci v rozsahu, ktorý zodpovedá potrebám Palestínčanov v núdzi. Európska únia je naďalej pevne odhodlaná presadzovať trvalý a udržateľný mier na základe riešenia založeného na existencii dvoch štátov.

6. Európska únia je pripravená spolupracovať so všetkými partnermi s cieľom zabrániť ďalšiemu stupňovaniu napätia v regióne, najmä v Libanone. Pripomína svoju silnú podporu Libanonu a libanonskému ľudu a uznáva zložitú situáciu, ktorú Libanon zažíva vo vnútri krajiny a v dôsledku napätia v regióne. Európska rada vyzýva všetky strany, aby sa zaviazali k vykonávaniu rezolúcie Bezpečnostnej rady Organizácie Spojených národov č. 1701. V tejto súvislosti je Európska únia naďalej odhodlaná napomáhať stabilite Libanonu, a to aj prostredníctvom podpory naliehavo potrebných reforiem, a posilňovať svoju podporu libanonským ozbrojeným silám.
7. Európska rada potvrdzuje odhodlanie EÚ podporovať najzraniteľnejšie osoby v Libanone vrátane utečencov, vnútorne vysídlených osôb a hostiteľských komunit v núdzi, ako aj poskytovať podporu na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a prevádzacstvu. Európska rada opätovne potvrdzuje, že je potrebné dosiahnuť podmienky pre bezpečné, dobrovoľné a dôstojné návraty sýrskych utečencov, ako ich vymedzuje UNHCR.
8. Vzhľadom na ôsmu bruselskú konferenciu o Sýrii Európska rada vyzýva vysokého predstaviteľa a Komisiu, aby preskúmali pomoc EÚ určenú sýrskym utečencom a vysídleným osobám v Sýrii a v regióne a zvýšili jej účinnosť. Vyzýva všetkých darcov, aby zachovali alebo zvýšili úroveň pomoci, ktorú poskytujú uvedeným osobám.

III. TURECKO

9. Európska rada viedla strategickú diskusiu o vzťahoch medzi EÚ a Tureckom, pričom vzala na vedomie spoločné oznámenie vysokého predstaviteľa a Komisie o súčasnom stave politických, hospodárskych a obchodných vzťahov medzi EÚ a Tureckom. Európska únia má strategický záujem na stabilnom a bezpečnom prostredí vo východnom Stredozemí a na rozvoji vzťahov s Tureckom, ktoré budú vzájomne prospešné a založené na spolupráci. Európska rada poveruje Coreper, a to s ohľadom na právomoci príslušných inštitúcií, úlohou pokročiť postupným, primeraným a reverzibilným spôsobom v práci na odporúčaniach spoločného oznámenia v súlade s predchádzajúcimi závermi Európskej rady, pričom poskytne dodatočné usmernenia. Pri dosahovaní pokroku v jednotlivých oblastiach spolupráce identifikovaných v spoločnom oznámení bude mať zásadný význam konštruktívna angažovanosť samotného Turecka.
10. Európska únia v tejto súvislosti a vo vzťahu k ďalšiemu posilňovaniu spolupráce medzi EÚ a Tureckom prikladá značný význam obnoveniu rozhovorov o urovnaní sporu na Cypre a pokroku v nich. Európska rada s odkazom na svoje predchádzajúce závery pripomína, že sa naďalej plne zasadzuje za komplexné riešenie cyperského problému v rámci OSN v súlade s príslušnými rezolúciami BR OSN a so zásadami, na ktorých je založená Únia, ako aj v súlade s *acquis*. Európska rada víta vymenovanie Maríe Angely Holguínovej Cuéllarovej za osobnú vyslankyňu generálneho tajomníka OSN pre Cyprus. Európska únia je pripravená zohrávať aktívnu úlohu pri podpore všetkých fáz procesu pod vedením OSN a použiť všetky vhodné prostriedky, ktoré má k dispozícii.

IV. NOVÁ EURÓPSKA DOHODA V OBLASTI KONKURENCIESCHOPNOSTI

11. Vzhľadom na novú geopolitickú realitu a čoraz zložitejšie výzvy je Európska únia odhodlaná konať rozhodne s cieľom zabezpečiť si dlhodobú konkurencieschopnosť, prosperitu a vedúce postavenie na globálnej scéne a posilniť svoju strategickú suverenitu.
12. Európska rada pripomína svoje závery z marca 2023 a júna 2023 a vyhlasuje, že vo všetkých oblastiach politiky zabezpečí integrovaný prístup v snahe zvýšiť produktivitu a udržateľný a inkluzívny rast v celej Európe, vybudovať silné, inovatívne a odolné hospodárstvo a rozvíjať jedinečný sociálny a hospodársky model Európy, ktorým sa urýchli konkurencieschopný prechod Únie k digitálnej suverenite nezávislým a otvoreným spôsobom, ako aj ku klimatickej neutralite. Cieľom Zelenej dohody je udržať si globálnu konkurencieschopnosť a zvýšiť energetickú nezávislosť. Tým sa zvýšia reálne príjmy a kúpna sila, čo povedie k zlepšeniu životnej úrovne všetkých občanov EÚ.
13. Jednotný trh a jeho štyri slobody sú už 30 rokov v Európskej únii a jej členských štátoch mohutnou hnacou silou konvergencie a rastu, ktorá podporuje vysoko konkurencieschopné sociálne trhové hospodárstvo, hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť a rovnaké podmienky okrem iného na základe účinného rámca štátnej pomoci a hospodárskej súťaže. Vzhľadom na geopolitické napätie a asertívnejšie politické opatrenia medzinárodných partnerov a konkurentov, najmä v oblasti dotácií, ako aj na dlhodobé trendy v oblasti produktivity, technológii a demografie potrebuje Európa zmenu politiky, vychádzajúc zo svojich konkurenčných výhod.
14. Európska rada víta správu na vysokej úrovni s názvom Oveľa viac než len trh (*Much More Than A Market*), ktorú predložil Enrico Letta, a vyzýva súčasné a budúce predsedníctva Rady, aby do konca roka pokročili v práci na odporúčaniach, ktoré sú v nej uvedené. Európska rada so záujmom očakáva predloženie nadchádzajúcej správy o konkurencieschopnosti Európy. Nový strategický program poskytne ďalšie usmernenia a vytvorí rámec pre ďalšiu prácu.

Na ceste k novej európskej dohode v oblasti konkurencieschopnosti

15. Je potrebná nová európska dohoda v oblasti konkurencieschopnosti zakotvená v plne integrovanom jednotnom trhu. Na tento účel bude musieť Únia aj členské štáty vyvinúť vo všetkých oblastiach politiky úsilie, aby sa preklenuli nedostatky v oblasti rastu, produktivity a inovácie, ktoré má Únia v porovnaní so svojimi medzinárodnými partnermi a hlavnými konkurentmi. Preto sa musia politické opatrenia začať lepšie využívať na posilnenie hospodárskej, výrobnnej, priemyselnej a technologickej základne Európy, čím sa zabezpečí hospodárska odolnosť a priemyselná obnova Únie, jej globálna konkurencieschopnosť, vedúce postavenie v oblasti technológií a jej atraktivnosť ako miesta na podnikanie. V tejto súvislosti je nevyhnutné usilovať sa o rovnaké podmienky, a to tak z globálneho hľadiska, ako aj v rámci jednotného trhu.
16. Vytvorenie podmienok, v ktorých budú môcť európske hospodárske subjekty využívať príležitosti vyplývajúce z klimaticky neutrálneho, digitálneho a obehového hospodárstva uplatnením vyváženého a komplexného prístupu stanoveného v Granade, pomôže Únii nájsť udržateľné riešenia, ktoré fungujú pre všetkých. Na tento účel by sa mali využiť všetky relevantné nástroje vrátane verejného obstarávania. Politika súdržnosti zohráva kľúčovú úlohu pri znižovaní disparít a stimulovaní dlhodobého udržateľného rastu. Kľúčová je aj cezhraničná prepojenosť a vysokokvalitná infraštruktúra. Európa musí takisto znížiť svoje strategické závislosti v citlivých odvetviach, ktoré boli identifikované vo Versailles, ako sú energetika, kritické suroviny, polovodiče, zdravotníctvo, digitálna oblasť, potravinárstvo a kritické technológie, ako aj v ďalších odvetviach, ako sú chemické látky, biotechnológie a vesmír.
17. Investície do kľúčových strategických odvetví a infraštruktúr si vyžadujú spoločné fungovanie kombinácie verejného aj súkromného financovania. Rozpočet EÚ a skupina EIB naďalej zohrávajú dôležitú úlohu. Kľúčom k uvoľneniu súkromného kapitálu je prehĺbenie únie kapitálových trhov. Poskytne európskym spoločnostiam prístup k diverzifikovanejšiemu financovaniu s nižšími nákladmi, pomôže nasmerovať domáce úspory a mobilizovať značné množstvo súkromných investícií potrebných na zvládnutie výziev, najmä zelenej a digitálnej transformácie a potrieb európskeho obranného priemyslu. Mal by sa tiež uľahčiť a zjednodušiť prístup ku kapitálu vrátane rizikového a rastového kapitálu, najmä pre MSP a startupy.

18. Európska rada vyzýva, aby sa v záujme vykonávania novej európskej dohody v oblasti konkurencieschopnosti rozhodne a rýchlo pokročilo v práci na týchto kľúčových hnacích silách konkurencieschopnosti:

Jednotný trh

- a) prehĺbenie jednotného trhu odstránením zostávajúcich prekážok v súlade so správou o prekážkach z roku 2020, oznámením s názvom 30 rokov jednotného trhu a výročnou správou o jednotnom trhu a konkurencieschopnosti a prostredníctvom úplného vykonávania a presadzovania pravidiel voľného pohybu. Vzhľadom na servitizáciu a dvojakú transformáciu by sa dôraz mal klásť na cezhraničné poskytovanie služieb, najmä horizontálnych a hospodársky významných, ako aj na cezhraničný pohyb tovaru vrátane základného tovaru, ako sú lieky, na základe potrieb podnikov, verejných inštitúcií a občanov, pričom by sa zároveň mala riešiť otázka transparentnosti v dodávateľských reťazcoch;
- b) zlepšenie dopravných spojení a mobility v rámci Únie riešením chýbajúcich prepojení alebo odstránením úzkych miest a modernizáciou rámca;
- c) boj proti nekalým obchodným praktikám, ako je dvojaká kvalita potravín, ktoré oslabujú dôveru spotrebiteľov EÚ v jednotný trh;
- d) vypracovanie novej horizontálnej stratégie pre modernizovaný jednotný trh do júna 2025. Mimoriadna pozornosť by sa mala venovať riešeniu výziev, ktoré ovplyvňujú konkurencieschopnosť podnikov všetkých veľkostí, s osobitným dôrazom na MSP a startupy;

Únia kapitálových trhov

- e) bezodkladné pokročenie v práci v Rade a Komisii na všetkých identifikovaných opatreniach, ktoré sú potrebné na vytvorenie skutočne integrovaných európskych kapitálových trhov prístupných pre všetkých občanov a podniky v celej Únii, v prospech všetkých členských štátov, a to s dôrazom na:
 - i) harmonizáciu príslušných aspektov vnútroštátnych rámcov platobnej neschopnosti podnikov;
 - ii) podporu investícií, vrátane cezhraničných kapitálových investícií, prostredníctvom cielenej konvergenie dobre koncipovaných podnikových systémov pre účastníkov a mechanizmy kapitálových trhov;
 - iii) oživenie európskeho sekuritizačného trhu, a to aj prostredníctvom regulačných a prudenciálnych zmien s využitím dostupného manévrovacieho priestoru;
 - iv) zlepšenie konvergenie a efektívnosti dohľadu nad kapitálovými trhmi v celej EÚ. Vyzýva Komisiu, aby posúdila a rozpracovala podmienky umožňujúce európskym orgánom dohľadu vykonávať účinný dohľad nad cezhraničnými aktérmi, ktorí sú v oblasti kapitálu a finančných trhov systémovo najvýznamnejší, s cieľom posilniť finančnú integráciu a zabezpečiť finančnú stabilitu, zjednodušiť procesy a znížiť náklady na dodržiavanie predpisov, pričom sa zohľadnia záujmy všetkých členských štátov;
 - v) zlepšenie podmienok pre inštitucionálne, retailové a cezhraničné kapitálové investície a možnosti financovania európskych scaleupov a ukončenia majetkovej angažovanosti v týchto scaleupoch,
 - vi) zabezpečenie rovnakých podmienok prístupu k súkromnému kapitálu pre všetky členské štáty;

- vii) navrhnutie a realizáciu jednoduchého a účinného cezhraničného investičného/sporiaceho produktu pre retailových investorov; vývoj dôchodkových produktov a produktov dlhodobého sporenia;
- viii) vytvorenie atraktívneho investičného prostredia priaznivého pre spotrebiteľov a podporu investičnej kultúry medzi občanmi EÚ, a to aj posilnením finančnej gramotnosti občanov a podporou iniciatív na zvyšovanie informovanosti;
- ix) preskúmanie a zjednodušenie regulačného rámca finančného trhu s cieľom znížiť byrokráciu;

Priemysel

- f) vypracovanie a vykonávanie účinnej priemyselnej politiky v dialógu so zainteresovanými stranami, ktorá umožní konkurencieschopnú dekarbonizáciu nášho priemyslu, rozvinie konkurenčnú výhodu Únie v oblasti digitálnych a čistých technológií, diverzifikuje a zabezpečí strategické dodávateľské reťazce a posilní európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu;

Výskum a inovácia

- g) podpora prostredia priaznivejšieho pre inováciu na základe excelentnej vedy, ktoré urýchľuje prenikanie na trh, ako aj priemyselné a komerčné rozširovanie inovácií, pri súčasnom zvyšovaní investícií do výskumu a vývoja s cieľom splniť cieľ výdavkov vo výške 3 % HDP;

Energetika

- h) vytvorenie skutočnej energetickej únie zabezpečením dostatku dodávok cenovo dostupnej a čistej energie s dvojakým cieľom spočívajúcim v presadzovaní európskej energetickej suverenity a klimatickej neutrality. To si bude vyžadovať ambicióznú elektrifikáciu a využitie všetkých emisne neutrálnych a nízkouhlíkových riešení, flexibilitu, ako aj značné technologické nasadenie sústav, uskladňovania a prepojení a investície do nich;

Obehové hospodárstvo

- i) zvyšovanie obehovosti a efektívneho využívania zdrojov, a to aj využitím potenciálu biohospodárstva, ktorým sa zníži závislosť od primárnych zdrojov, najmä od kritických surovín;

Digitálna oblasť

- j) podporovanie digitálnej transformácie podnikov, verejnej správy a spoločnosti, čo si vyžaduje skutočný jednotný trh s digitálnymi službami a údajmi; podnecovanie a uľahčovanie investícií do digitálnej infraštruktúry, ako sú siete 5G a 6G, odstraňovaním možných prekážok cezhraničných činností v sektore mobilných sietí, ako aj uplatňovanie prevratných digitálnych technológií, ako je umelá inteligencia, blockchain, kvantová výpočtová technika a technológie imerzívnej reality; ako aj plné využívanie nevyužitého potenciálu údajov v Európe pri súčasnom zaistení súkromia a bezpečnosti. Európska rada tiež zdôrazňuje, že sa musí posilniť vedúce postavenie EÚ v oblasti globálnych digitálnych záležitostí, a vyzýva Komisiu a vysokého predstaviteľa, aby na túto tému vypracovali spoločné oznámenie;

Sociálna oblasť

- k) podpora kvalitných pracovných miest v celej Európe prostredníctvom intenzívnejšieho plnenia hlavných cieľov na rok 2030 týkajúcich sa zvýšeného zapájania sa do trhu práce, a to aj posilnením sociálneho dialógu, ako aj prostredníctvom rekvalifikácie/zvyšovania kvalifikácie a celoživotného vzdelávania, riešenia nedostatku zručností a pracovnej sily v kontexte širších demografických trendov vrátane mobility talentov smerom do Európskej únie a v rámci nej a zabezpečenia rovnakých príležitostí;

Obchod

- l) podpora kľúčovej úlohy WTO v multilaterálnom systéme založenom na pravidlách; presadzovanie ambicióznej, spoľahlivej, otvorenej a udržateľnej obchodnej politiky, ktorá umožňuje spravodlivé obchodné dohody, otvára trhy tretích krajín pre spoločnosti z EÚ, bráni záujmy EÚ, umožňuje rozvoj odolných a spoľahlivých dodávateľských reťazcov, zaručuje skutočne rovnaké podmienky a vytvára príležitosti na recipročný prístup na trh.

Lepší a inteligentnejší regulačný rámec

- 19. Regulačný rámec by mal zabezpečiť právnu istotu a predvídateľnosť, mal by byť lepšie integrovaný a zosúladený vo všetkých oblastiach politiky, otvorený inovačným prístupom a štandardne digitálny, pričom by mal znižovať administratívnu záťaž spoločností. Vzhľadom na hospodársku štruktúru Únie by Komisia mala pri navrhovaní nových právnych predpisov uplatňovať zásadu „najskôr myslieť na malých“.
- 20. Európska rada vyzýva Komisiu, aby výrazne znížila administratívne zaťaženie spoločností a vnútroštátnych orgánov a ich zaťaženie spojené s dodržiavaním predpisov, aby predchádzala nadmernej regulácii a zabezpečila presadzovanie pravidiel EÚ, pričom zdôrazňuje význam včasného a správneho vykonávania právnych predpisov EÚ členskými štátmi, aby sa zabránilo nadmernej transpozícii.

21. K tomuto cieľu prispeje harmonizácia regulačných rámcov, podpora vzájomného uznávania, zefektívnenie vykazovaných údajov a pokračovanie iniciatívy zameranej na zníženie miery vykazovania aspoň o 25 %. Dôležité bude tiež predovšetkým zabezpečiť zjednodušenie postupov pre povolenia a licencie, odstrániť zbytočné vykazovanie a brániť zavádzaniu prekrývajúcich sa povinností. V prípade legislatívnych návrhov s významným vplyvom by Komisia mala poskytovať kvalitné, včasné a dôkladné posúdenia vplyvu a kontroly konkurencieschopnosti zamerané aj na ich kumulatívne účinky.

Konkurencieschopné, udržateľné a odolné odvetvie poľnohospodárstva

22. Konkurencieschopné, udržateľné a odolné odvetvie poľnohospodárstva je kľúčovým strategickým záujmom Únie. Poľnohospodári potrebujú stabilný a predvídateľný rámec, ktorý im okrem iného pomôže zvládať výzvy v oblasti životného prostredia a klímy. Európska rada v súlade so svojimi predchádzajúcimi závermi vyzýva na urýchlené prijatie zmeny nariadenia o SPP a nabáda Radu a Komisiu, aby sa naďalej zameriavali najmä na:
- a) vykonávanie krátkodobých a strednodobých opatrení, ktorých cieľom je zníženie administratívnej záťaže a zjednodušenie;
 - b) posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci s cieľom zabezpečiť pre nich spravodlivý príjem;
 - c) zaručenie spravodlivej hospodárskej súťaže založenej na pravidlách, a to z globálneho hľadiska, ako aj na vnútornom trhu;
 - d) navrhované rozšírenie dočasného rámca pre štátnu pomoc a možnosť zvýšiť strop pomoci *de minimis* pre poľnohospodárstvo;
 - e) uloženie ďalších cieľov na dovoz určitých ruských a bieloruských poľnohospodárskych výrobkov do Európskej únie, pričom sa zohľadní vplyv na jednotný trh a súčasne sa zabezpečí, aby tranzit takéhoto tovaru do rozvojových krajín zostal nedotknutý.

Preskúmanie pokroku

23. Európska rada bude pravidelne skúmať pokrok v oblasti iniciatív na zvýšenie konkurencieschopnosti Únie, zabezpečenie jej hospodárskej odolnosti a dosiahnutie plného potenciálu jednotného trhu.
 24. Európska rada na svojom zasadnutí v júni 2024 preskúma dosiahnutý pokrok a prerokuje ďalšie kroky na prehĺbenie únie kapitálových trhov.
 25. Európska rada bude naďalej skúmať opatrenia v prospech konkurencieschopného, udržateľného a odolného poľnohospodárskeho odvetvia.
-